

Termes romanes

Caldes de Montbui

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Plaça de la Font del Lleó, núm. 3
Alçada: 206

Coordenades:

Latitud: 41.63445
Longitud: 2.16156
UTM Est (X): 430166
UTM Nord (Y): 4609530

Classificació

Número de fitxa: 08033 - 1
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Antic Romà
Segle: s. II aC
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Assentament (jaciment)
Observacions protecció: BCIN Monument R-I-51-0446 (Gac.4/6/31)
Data aprovació: dc., 03/06/1931 - 12:00
Número inventari: Sí (IPA 99)
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat: Pública
Titular: Ref. Cad.: 03975 DG3009
Autoria de la fitxa: Laura Bosch Martínez

Descripció

Conjunt termal que consta de planta baixa, amb una coberta central a dues aigües formada per teules romanes. El que resta d'aquest edifici és una piscina de forma rectangular, que mesura 11,60 x 6,60 m. Aquesta està construïda amb opus signinum. Per sobre hi ha unes lloses de terracuita que mesuren 46,5 x 33,5 cm, i que es troben disposades a trencajunt. Tota la piscina està envoltada per cinc graons, formant una graderia. De la coberta original realitzada amb opus caementicium només en queda conservada l'arrencada a la banda oest. Tot el perímetre de la piscina queda delimitat per un paviment d'opus signinum, del qual només es conserven l'ala oest i l'ala nord. A ponent es pot observar un mur d'opus caementicium, que conserva l'alçada original. Les arcades i els pilars de base quadrada que sustenten les arcades de la galeria estan construïdes amb blocs de pedra sorrenca roja de grans dimensions. La coberta conservada, formant una volta de mig punt, mesura 6,8 m de diàmetre i està construïda amb opus caementicium.

Història

Les termes foren construïdes al segle II aC. Les restes que es conserven actualment són una part del que formava part d'un gran establiment termal. L'edifici original s'estenia per l'actual Museu Thermalia fins la riera i per la plaça de la Font del Lleó, fins l'actual Balneari Broquetas. Les termes haurien continuat essent utilitzades com a piscina fins el segle XVI. Francisco Zamora, l'any 1789 fa una descripció de la piscina on relata una habitació de vuit passes d'amplada per 14 de llargada, amb una coberta mig en ruïnes, d'opus caementicium amb tres claraboies. Ja en el segle XVI s'ensorrà part de la casa que cobria l'edifici romà i el 1601 s'hi instal·là l'ajuntament. La galeria perimètrica es transformà en presó i la piscina en graner municipal. L'any 1650 es va tancar la piscina que es trobava al centre de la Plaça del Lleó. L'any 1840, Marià de Sans, propietari del Balneari Rius, va comprar l'edifici de l'ajuntament. La part més ben conservada va ser restaurada l'any 1956. L'any 1986 es documenta una altra piscina al subsòl de la plaça de la Font del Lleó, de la qual només es coneix la llargada de 12 m. Sembla ser que també disposava d'uns graons per accedir-hi. També durant els anys 1986 i 1988 es dugueren a terme excavacions d'urgència al subsòl del museu Thermàlia, localitzant diverses estructures que pertanyien a les canalitzacions d'època romana a més de sis piscines. Aquestes estaven fetes amb opus caementicium i recobertes amb un arrebossat de calç i trencadís de ceràmic. Al nord, es localitzaren dues piscines més de planta quadrada amb un graó perimètric; aquestes mesuraven 1,70 x 2,30 m i 1,80 x 2,30 m respectivament. Per la part esquerra entrant al Museu, s'excavà una altra piscina de planta quadrada d'un metre per banda, construïda amb opus caementicium i un paviment d'opus signinum. A la capella de Santa Susanna es localitzaren dues piscines sense paviment, construïdes amb opus caementicium.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE CALDES DE MONTBUI (1992). Plà Especial de Protecció del Centre Històric. Catàleg del Patrimoni Arquitectònic de Caldes de Montbui. Ajuntament de Caldes de Montbui.
BOIXAREU, Ramon (1973). Francisco de Zamora 81785-1790). Diario de los viajes hechos en Cataluña, seguit de la resposta del corregiment de Barcelona al seu qüestionari feta per Josep Albert Navarro - Mas i Marquet. Barcelona. Ed. Curial.
BOUZA, J.; CIFUENTES, Ll.; LOBO, I; MONLEÓN, A; SÁNCHEZ, J.; SERRANO, M^a M i TATJER, M. (2002). Història Termal de Caldes de Montbui. Editat per l'Ajuntament de Caldes de Montbui. Caldes de Montbui.
GARCIA i CARRERA, R. (1989). Caldes prehistòrica i antiga.

Col·lecció monografies vallesanes, núm. 11. Ed. Ègara. Terrassa. GENERALITAT DE CATALUNYA. (2008). Inventari del Patrimoni Cultural i Immobile de Catalunya. Caldes de Montbui (Vallès Oriental). Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Direcció General del Patrimoni Cultural. Servei d'Arqueologia i Paleontologia. Barcelona, maig de 2008. HERNÁNDEZ, J. i MONLEÓN, A.(2007). Visió històrica de Caldes de Montbui. pp 20-21. Ed. Ajuntament de Caldes de Montbui i Thermàlia. MOREU-REY,E. (1962). La rodalia de Caldes de Montbui. Repertori històric de noms de lloc i de persona. Editorial Teide. Barcelona.

